

Förslag till revidering av förfrågningsunderlaget för primär hörselrehabilitering

Inledning

Sedan december 2011 tillämpas Vårdval inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholms län. Vårdval innebär att Stockholms läns landsting auktoriserar hörselmottagningar och att personer med hörselnedsättning därefter har möjlighet att själv välja vilken vårdgivare som de vill vända sig till. *Förfrågningsunderlag enligt LOV Vårdval – Primär hörselrehabilitering* beskriver det regelverk som gäller när ett avtal sluts om primär hörselrehabilitering mellan Stockholms läns landsting (beställare) och en vårdmottagning (utförare). Nuvarande förfrågningsunderlag gäller sedan 1 juni 2015. Stockholms läns landsting har påbörjat en översyn av regelverket och beslut om nytt förfrågningsunderlag planeras till mars 2017, med driftstart 1 juni 2017.

Syfte

Hörselskadades distrikt i Stockholms län syftar med denna skrivelse att utifrån ett patientperspektiv presentera förslag på förändringar av nuvarande förfrågningsunderlag. Förhoppningen är att dessa förslag ska bidra till att framtidens förfrågningsunderlag tydligare styr länets primära hörselrehabilitering mot att uppfylla hälso- och sjukvårdslagens mål om en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen.

Förbättringspunkter i nuvarande förfrågningsunderlag

Primär hörselrehabilitering definieras enligt nuvarande förfrågningsunderlag som en helhet omfattande behovsbedömning, förskrivning av hörselhjälpmiddel, service samt andra insatser som information om hörselnedsättning och tinnitus, orsaker och konsekvenser. Det övergripande målet med den primära hörselrehabiliteringen är att personer med hörselnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, ska återvinna eller bibehålla bästa möjliga funktionsförmåga samt skapa goda villkor för ett självständigt liv och att aktivt kunna delta i samhällslivet. Hörselskadades distrikt i Stockholms län delar denna målbild och arbetar aktivt för att uppnå ett samhälle där alla med hörselnedsättning kan leva i full delaktighet och jämlikhet. För att åstadkomma detta har vi identifierat tre punkter som särskilt viktiga att se över vid revideringen av nuvarande förfrågningsunderlag.

En mer behovsstyrd ersättningsmodell

Hörselskadades distrikt i Stockholms län anser att den primära hörselrehabiliteringen ska utgå ifrån den enskilde patientens behov och förutsättningar. Detta fastslås också i nuvarande förfrågningsunderlag. Vi gör dock bedömningen att dagens ersättningsmodell inte premierar detta arbetssätt tillräckligt, då samma ersättning ges till mottagningarna oavsett komplexiteten i patientens behov. Vårt förslag innebär en ersättningsmodell som anpassas efter den enskilde patientens behov av rehabilitering, istället för dagens schablonersättning. En patient som behöver mer omfattande rehabiliteringsinsatser innebär en högre kostnad för mottagningen, vilket bör återspeglas i ersättningen.

Förbättra arbetet med målrelaterade kvalitetsindikatorer

Genom att erbjuda målrelaterad ersättning uppmuntras mottagningarna till att eftersträva en hög kvalitet i verksamheten. Detta förutsätter att ersättningen är kopplad till relevanta kvalitetsindikatorer (nyckeltal). Vi anser att det finns anledning till att se över de nuvarande ersättningsrelaterade nyckeltalen. Till exempel så finns det i nuvarande förfrågningsunderlag inga tydliga krav på hur en rehabiliteringsplan ska utformas och vad den ska innehålla. Att då ge målrelaterad ersättning för andelen patienter med en rehabiliteringsplan är intetsägande. Därtill anser vi att man bör stärka de ekonomiska incitamenten till att uppnå satta mål. Särskilt angeläget menar vi att det är att ge målrelaterad ersättning för andelen patienter som anser att de fått tillräcklig information om sitt tillstånd. Därigenom ökar möjligheten till att säkerställa att patienten har inflytande över sin egen rehabilitering.

Tydligare behovsstyrning och bättre kvalitetsuppföljning

Stockholms läns landsting ansvarar för att länets invånare får den vård som de har rätt till enligt hälso- och sjukvårdslagen. För att säkerställa en god vård på lika villkor framhåller vi vikten av en likvärdig rehabiliteringsprocess oavsett val av hörselmottagning. Enligt gällande förfrågningsunderlag ingår det i behovsbedömningen att upprätta en rehabiliteringsplan. Vi anser att landstinget bör säkerställa kvaliteten på behovsbedömningen samt uttryckligen specificera innebörden av en rehabiliteringsplan och dess innehåll.

I ett system med Vårdval spelar transparens och kvalitetsuppföljning en avgörande roll för att ge patienterna förutsättningar för att kunna göra välgrundade val och jämförelser mellan såväl mottagningarna som vid val av hörselhjälpmedel. Mot denna bakgrund menar vi att landstinget bör ställa tydligare krav på transparens och informationsspridning från mottagningarna. Mottagningarnas utbud, priser och patientbetyg ska publiceras offentligt. Slutligen, idag får mottagningarna betala vite vid felaktig inrapportering och bristande miljöarbete. Vi anser att landstinget även bör införa vite vid bristande kvalitet, det vill säga när mottagningarna inte lever upp till ställda krav eller inte uppfyller satta mål.

Slutsats

Hörskadades distrikt i Stockholms län arbetar för att skapa en primär hörselrehabilitering där patienter med hörselnedsättning erhåller likvärdig rehabilitering av hög kvalitet oavsett mottagning.

För att möjliggöra detta lyfter vi fram följande revideringsförslag av nuvarande förfrågningsunderlag:

- utveckla en behovsstyrd ersättningsmodell som tydligare utgår ifrån den enskilda patientens behov,
- se över relevansen och kvaliteten i dagens målrelaterade nyckeltal,
- stärk de ekonomiska incitamenten för mottagningarna till att uppnå satta mål,
- specificera vad en rehabiliteringsplan innebär och ställ tydligare krav på vad den ska innehålla,
- ställ tydligare krav på transparens och informationsspridning från mottagningarna,
- inför vite vid bristande kvalitet.